

Odporúčanie
Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska
z 19. decembra č. 6/2013

k posudzovaniu vlastných rizík podniku (na základe zásad ORSA)
orientovanému na budúcnosť

Národná banka Slovenska týmto preberá Usmernenia k posudzovaniu vlastných rizík podniku (na základe zásad ORSA) orientovanému na budúcnosť (EIOPA-CP-13/09 SK) vydané Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov.

Článok I
Usmernenia

Oddiel I: Všeobecné ustanovenia pre prípravné usmernenia

Usmernenie č. 1 – Všeobecné ustanovenia pre usmernenia

Poisťovne, zaistovne a skupiny by mali prijať primerané kroky na:

- a) zriadenie procesu pre vlastné posúdenie rizík orientovaného na budúcnosť,
- b) zostavenie kvalitatívnych informácií na podporu vlastného posúdenia rizík poisťovne a zaistovne orientovaného na budúcnosť, ktoré Národnej banke Slovenska (ďalej len „NBS“) umožnia preskúmať a vyhodnotiť kvalitu procesu.

Usmernenie č. 2 – Správa o pokroku orgánu EIOPA

NBS do konca februára každého príslušného roka pošle orgánu EIOPA správu o pokroku pri uplatňovaní týchto usmernení, pričom prvá sa pošle do 28. februára 2015 a bude sa týkať obdobia od 1. januára 2014 do 31. decembra 2014.

Usmernenie č. 3 – Použitelnosť prahovej hodnoty pre vlastné posúdenie rizík orientované na budúcnosť

Podľa ustanovení článku 45 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (ďalej len „smernica Solventnosť II“) poisťovne, zaistovne a skupiny, na ktoré sa vzťahuje smernica Solventnosť II, by mali vykonávať od roku 2014 vlastné posúdenie celkovej potreby solventnosti.

Na účel posúdenia, či by poisťovne alebo zaistovne nepretržite spĺňali regulačné kapitálové požiadavky podľa smernice Solventnosť II a požiadavky smernice Solventnosť II týkajúce sa technických rezerv budú poskytnuté technické špecifikácie výpočtu.

Na účel posúdenia, či by skupiny nepretržite spĺňali regulačné kapitálové požiadavky podľa smernice Solventnosť II a požiadavky smernice Solventnosť II týkajúce sa technických rezerv budú poskytnuté technické špecifikácie výpočtu.

Poisťovne, zaist'ovne a skupiny, u ktorých prebieha predaplikačný proces odsúhlasenia používania vnútorného modelu, môžu využívať tento model na účely posúdenia regulačných kapitálových požiadaviek za predpokladu, že dotknuté poisťovne alebo zaist'ovne a skupiny vykonávajú aj posúdenie s cieľom pripraviť sa na možnosť, že žiadosť podľa smernice Solventnosť II o použitie vnútorného modelu bude príslušným národným orgánom zamietnutá.

Poisťovňa, zaist'ovňa alebo skupina, ktorá sa nenachádza v predaplikačnom procese vnútorného modelu, by mala od roku 2015 vykonávať posúdenie významnosti odchýlky svojho rizikového profilu od predpokladov výpočtu kapitálovej požiadavky na solventnosť podľa smernice Solventnosť II. Na tento účel budú poskytnuté technické špecifikácie výpočtu regulačných kapitálových požiadaviek smernice Solventnosť II a výpočtu technických rezerv.

Oddiel II: Posúdenie vlastných rizík orientované na budúcnosť

Usmernenie č. 4 – Proporcionalita

V súlade s článkom 45 smernice Solventnosť II poisťovňa alebo zaist'ovňa by mala vypracovať pre vlastné posúdenie rizík orientované na budúcnosť svoje vlastné procesy vrátane zodpovedajúcich a primeraných techník, ktoré budú prispôsobené jej organizačnej štruktúre a systému riadenia rizík, pričom sa zohľadní povaha, rozsah a zložitosť rizík obsiahnutých v jej činnostiach.

Usmernenie č. 5 – Úloha správneho orgánu, riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu: prístup zhora nadol

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II predstavenstvo poisťovne alebo zaist'ovne by sa malo aktívne zúčastňovať na vlastnom posúdení rizík orientovanom na budúcnosť, vrátane riadenia spôsobu vykonávania posúdenia a kritického hodnotenia výsledkov.

Usmernenie č. 6 – Dokumentácia

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II poisťovňa alebo zaist'ovňa by mala vypracovať minimálne nasledujúcu dokumentáciu o vlastnom posúdení rizík orientovanom na budúcnosť :

- a) koncepciu vlastného posúdenia rizík orientovaného na budúcnosť,
- b) záznam o každom vlastnom posúdení rizík orientovanom na budúcnosť,
- c) internú správu o každom vlastnom posúdení rizík orientovanom na budúcnosť,
- d) správu pre orgán dohľadu o vlastnom posúdení rizík orientovanom na budúcnosť.

Usmernenie č. 7 – Koncepcia vlastného posúdenia rizík (na základe zásad ORSA) orientovaného na budúcnosť

Podľa ustanovení článkov 41 a 45 smernice Solventnosť II predstavenstvo poisťovne alebo zaist'ovne by malo schváliť koncepciu vlastného posúdenia rizík orientovaného na budúcnosť. Koncepcia by mala obsahovať minimálne:

- a) opis procesov a postupov zavedených na vykonávanie vlastného posúdenia rizík orientovaného na budúcnosť;
- b) zváženie prepojenia medzi rizikovým profilom, schválenými limitmi tolerancie rizika a celkovými potrebami solventnosti;
- c) informácie o:
  - i) tom, ako a ako často sa majú vykonávať záťažové testy, analýzy citlivosti, reverzné stresové testy alebo iné relevantné analýzy,
  - ii) normách kvality údajov,
  - iii) frekvencii samotného posúdenia a odôvodnenia jeho primeranosti pri zohľadnení rizikového profilu poisťovne alebo zaistovne a volatility jeho celkových potrieb solventnosti vo vzťahu ku kapitálovej pozícii, a
  - iv) časovom rozvrhu vykonania vlastného posúdenia rizika orientovaného na budúcnosť a okolností, ktoré by vyžadovali potrebu vykonania vlastného posúdenia rizika orientovaného na budúcnosť mimo pravidelných časových plánov.

Usmernenie č. 8 – Záznam o každom vlastnom posúdení rizík (na základe zásad ORSA) orientovanom na budúcnosť

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II poisťovňa alebo zaistovňa by mala viesť primerané záznamy a internú dokumentáciu o všetkých posudzovaniach vlastných rizík orientovaných na budúcnosť a ich výsledkoch.

Usmernenie č. 9 – Interná správa o vlastnom posúdení rizík (na základe zásad ORSA) orientovanom na budúcnosť

Podľa ustanovení článkov 41, 44 a 45 smernice Solventnosť II poisťovňa alebo zaistovňa, po schválení procesu a výsledkov predstavenstvom, by mala oznámiť všetkým príslušným zamestnancom aspoň výsledky a závery týkajúce sa vlastného posúdenia rizík orientovaného na budúcnosť.

Usmernenie č. 10 – Správa pre orgán dohľadu o vlastnom posúdení rizík (na základe zásad ORSA) orientovanom na budúcnosť

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II poisťovňa alebo zaistovňa by mala predložiť Národnej banke Slovenska správu o vlastnom posúdení rizík orientovanom na budúcnosť do dvoch týždňov odo dňa skontrolovania a schválenia posúdenia predstavenstvom. Správa pre orgán dohľadu by mala obsahovať aspoň tieto informácie:

- a) kvalitatívne a kvantitatívne výsledky posúdenia orientovaného na budúcnosť a závery odvodené z týchto výsledkov,
- b) použité metódy a hlavné predpoklady,
- c) porovnanie celkových potrieb solventnosti, regulačných kapitálových požiadaviek a vlastných zdrojov poisťovne alebo zaistovne.

Oddiel III: Osobitné vlastnosti vykonávania vlastného posúdenia rizík (na základe zásad ORSA) orientovaného na budúcnosť

Usmernenie č. 11 – Ocenenie a uznanie celkových potrieb solventnosti

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II poisťovňa alebo zaistovňa, ktorá pri posudzovaní svojich celkových potrieb solventnosti používa na uznanie a oceňovanie bázu odlišnú od smernice Solventnosť II, by mala vysvetliť, ako sa týmto používaním odlišnej bázy uznania a oceňovania zabezpečí lepšie zohľadnenie osobitného rizikového profilu, schválených limitov tolerancie rizika a obchodnej stratégie poisťovne alebo zaistovne, pričom sa dodrží požiadavka na riadne a obozretné riadenie podnikania.

Poisťovňa alebo zaistovňa by mala s vynaložením maximálneho možného úsilia kvantitatívne odhadnúť vplyv použitia odlišnej bázy uznania a oceňovania na posúdenie celkových potrieb solventnosti, ak báza uznania a oceňovania, ktorá je odlišná od smernice Solventnosť II, bola použitá na posúdenie celkových potrieb solventnosti počnúc rokom 2015, za podmienky, že Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA) poskytla technické špecifikácie.

Usmernenie č. 12 – Posúdenie celkových potrieb solventnosti

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II poisťovňa alebo zaistovňa by mala vyhodnotiť svoju celkovú potrebu solventnosti, potom vyjadriť celkovú potrebu solventnosti kvantitatívne a doplniť kvantifikáciu kvalitatívnym opisom materiálnych rizík.

V prípade potreby poisťovňa alebo zaistovňa by mala vykonať pre identifikované materiálne riziká dostatočný rozsah záťažových testov alebo analýzy scenárov, čím sa poskytne dostatočná báza na posúdenie celkových potrieb solventnosti.

Usmernenie č. 13 – Posúdenie celkových potrieb solventnosti orientované na budúcnosť

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II posudzovanie celkových potrieb solventnosti by sa malo uskutočňovať s výhľadom do budúcnosti, a to buď v strednodobom alebo v dlhodobom horizonte.

Usmernenie č. 14 – Regulačné kapitálové požiadavky

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II súčasťou tohto posúdenia by mala byť analýza toho, či by poisťovňa alebo zaistovňa nepretržite spĺňala regulačné kapitálové požiadavky smernice Solventnosť II, ktorá zahŕňa aspoň:

- a) možné budúce materiálne zmeny v rizikovom profile,
- b) kvantita a kvalita vlastných zdrojov počas celého obdobia obchodného plánovania,
- c) skladbu vlastných zdrojov v jednotlivých triedach, a ako sa toto zloženie môže zmeniť v dôsledku termínov umorovania, splatenia a splatnosti počas obdobia obchodného plánovania.

Usmernenie č. 15 – Technické rezervy

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II by mala poisťovňa alebo zaistovňa zabezpečiť, aby aktuárska funkcia poisťovne alebo zaistovne:

- a) poskytla vstupy na posúdenie či by poisťovňa alebo zaistovňa nepretržite spĺňala požiadavky na výpočet technických rezerv a

- b) identifikovala možné riziká vyplývajúce z neistoty spojenej s týmto výpočtom.

Usmernenie č. 16 – Odchýlky od predpokladov výpočtu kapitálovej požiadavky na solventnosť

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II poisťovňa alebo zaistovňa by mala posúdiť, či sa rizikový profil odchyľuje od predpokladov výpočtu kapitálovej požiadavky na solventnosť podľa smernice Solventnosť II a či sú tieto odchýlky významné. Poisťovňa alebo zaistovňa môže ako prvý krok vykonať kvalitatívnu analýzu, a ak táto analýza indikuje, že odchýlka nie je významná, kvantitatívne posúdenie sa nevyžaduje.

Usmernenie č. 17 – Prepojenie na proces strategického riadenia a rozhodovací rámec

Podľa ustanovení článku 45 smernice Solventnosť II poisťovňa alebo zaistovňa by mala zohľadniť výsledky posúdenia orientovaného na budúcnosť týkajúceho sa vlastných rizík a poznatky získané počas procesu tohto posudzovania minimálne v týchto oblastiach:

- a) riadenie kapitálu,
- b) obchodné plánovanie,
- c) vývoj a návrh produktov.

Usmernenie č. 18 – Frekvencia

Podľa ustanovení článkov 45 a 246 smernice Solventnosť II poisťovňa alebo zaistovňa by mala uskutočniť vlastné posúdenie rizík orientované na budúcnosť minimálne raz ročne.

Oddiel IV: Špecifiká skupiny pri vlastnom posúdení rizík (na základe zásad ORSA) orientovanom na budúcnosť

Usmernenie č. 19 – Rozsah vlastného posúdenia rizík skupiny (na základe zásad ORSA) orientovaného na budúcnosť

Podľa ustanovení článkov 45 a 246 smernice Solventnosť II zodpovedný subjekt by mal určiť vlastné posúdenie rizík skupiny orientované na budúcnosť tak, aby zohľadnilo štruktúru skupiny a jej rizikový profil. Všetky subjekty patriace do rozsahu dohľadu nad skupinou by mali byť začlenené do rozsahu vlastného posúdenia rizík skupiny orientovaného na budúcnosť. Mali by sem patriť poisťovne, zaistovne, iné než poisťovacie a zaistovacie podniky, regulované a neregulované subjekty so sídlom v krajinách EHP a mimo krajín EHP.

Usmernenie č. 20 – Oznamovanie orgánom dohľadu

Podľa ustanovení článkov 45 a 246 smernice Solventnosť II a v prípade, ak zodpovedný subjekt požiada o predloženie jednotného dokumentu pre vlastné posúdenie rizík skupiny orientovaného na budúcnosť:

- a) orgán dohľadu nad skupinou by mal pripraviť stanovisko k tomu, či povoliť skupine vypracovanie jednotného dokumentu vlastného posúdenia rizík skupiny orientovaného na budúcnosť, ak v kolégiu nie je platný iný rozhodovací proces a ak svoj nesúhlas nevyjadril žiadny jeho člen, ktorý by v opačnom prípade dostal samostatný dokument vlastného posúdenia rizík orientovaného na budúcnosť,

- b) ak má jedna alebo viacero dcérskych spoločností svoje sídlo v členskom štáte, ktorého úradné jazyky sa odlišné než jazyk jednotného dokumentu vlastného posúdenia rizík skupiny orientovaného na budúcnosť, príslušný orgán dohľadu pred požiadaním o preloženie časti dokumentu vlastného posúdenia rizík skupiny orientovaného na budúcnosť, ktorá sa týka tejto dcérskej spoločnosti, do úradného jazyka členského štátu, v ktorom má dcérska spoločnosť sídlo, túto skutočnosť prekonzultuje s orgánom dohľadu nad skupinou, kolégiom orgánov dohľadu a samotnou skupinou.

Usmernenie č. 21 – Posúdenie vplyvu osobitných rizík skupiny na celkovú potrebu solventnosti

Podľa ustanovení článkov 45 a 246 smernice Solventnosť II zodpovedný subjekt by mal pri vlastnom posúdení rizík skupiny orientovanom na budúcnosť primerane posúdiť vplyv všetkých osobitných rizík skupiny a vzájomných závislostí týchto rizík v rámci skupiny, ako aj vplyv a vzájomné závislosti týchto rizík na celkovú potrebu solventnosti, pričom sa zohľadnia špecifiká skupiny a skutočnosť, že niektoré riziká sa môžu na úrovni skupiny zvyšovať.

Usmernenie č. 22 – Všeobecné pravidlá pre vlastné posúdenie rizík skupiny (na základe zásad ORSA) orientovaného na budúcnosť

Podľa ustanovení článkov 45 a 246 smernice Solventnosť II a podľa usmernenia č. 8 k zázname o každom vlastnom posúdení rizík orientovanom na budúcnosť by mal zodpovedný subjekt začleniť do záznamov vlastného posúdenia rizík skupiny orientovaného na budúcnosť minimálne popis toho, ako boli nasledujúce faktory zohľadnené pri posúdení celkových potrieb solventnosti a pri posúdení nepretržitého súladu s regulačnými kapitálovými požiadavkami:

- a) identifikácia pôvodu dodatočných vlastných zdrojov skupiny a či existuje potreba dodatočných vlastných zdrojov,
- b) posúdenie dostupnosti, prenosnosti alebo vymeniteľnosti vlastných zdrojov,
- c) informácia o všetkých plánovaných prevodoch vlastných zdrojov v rámci skupiny, ktoré by mohli mať materiálny vplyv na ktorúkoľvek entitu skupiny, a ich dôsledkov,
- d) zosúladienie jednotlivých stratégií so stratégiami zavedenými na úrovni skupiny,
- e) osobitné riziká, ktorým môže byť skupina vystavená.

Usmernenie č. 23 – Osobitné požiadavky na jednotný dokument vlastného posúdenia rizík orientovaného na budúcnosť

Podľa ustanovení článkov 45 a 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt poskytnúť pri podávaní žiadosti o predloženie jednotného dokumentu vlastného posúdenia rizík orientovaného na budúcnosť vysvetlenie spôsobu začlenenia dcérskych spoločností a spôsobu zapojenia predstavenstva dcérskych spoločností do procesu posudzovania a schvaľovania výsledkov tohto posúdenia.

Usmernenie č. 24 – Používatelia vnútorného modelu

Podľa ustanovení článkov 45 a 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt, v prípade pred_aplikačného procesu vnútorného modelu, opísať vo vlastnom posúdení rizík

skupiny orientovanom na budúcnosť, ktoré subjekty v rámci skupiny nepoužijú vnútorný model skupiny na výpočet svojej kapitálovej požiadavky na solventnosť, a vysvetliť dôvody tejto skutočnosti.

Usmernenie č. 25 – Integrácia prepojených poisťovní a zaistovní tretích krajín

Podľa ustanovení článkov 45 a 246 smernice Solventnosť II by mal zodpovedný subjekt posúdiť pri vlastnom posúdení celkových potrieb solventnosti skupiny aj riziká podnikania v tretích krajinách konzistentným spôsobom ako v prípade podnikov z EHP, pričom bude osobitnú pozornosť venovať posúdeniu prenosnosti a vymeniteľnosti kapitálu.

Článok II

Predkladanie správy pre orgán dohľadu o vlastnom posúdení rizík orientovanom na budúcnosť

Správa pre orgán dohľadu o vlastnom posúdení rizík orientovanom na budúcnosť podľa usmernenia 10 sa predkladá elektronicky, prostredníctvom elektronickej pošty na adresu orsareporting@nbs.sk.

Článok III

Účinnosť

Toto odporúčanie nadobúda účinnosť 1. januára 2014.

Vladimír Dvořáček v. r.
výkonný riaditeľ
útvary dohľadu nad finančným trhom